Námitkou stěžovatele, že zaslal zmíněný výkaz, že však jeho zřízenec opominul učiniti tak doporučeným dopisem, není vyvrácena správnost úředního zjištění, že nebyla splněna povinnost vyplývající z § 19 cit. nař., ať již tuto námitku vyložiti jest v ten rozum, že stěžovatel připouští, že onen dopis k úřadu nedošel, nebo že stěžovatel okolnosti té používá pouze k vysvětlení, proč opaku onoho zjištění nemůže prokázati.

(Nález Nejv. správ. soudu z 11. listopadu 1926, č. 20485.)

K § 1154 b) všeob. obč. zákona ve znění zákona čís. 155/1921. — Započítatelnost částek vyplacených podle tohoto ustanovení do základu pro vyměření úrazových pojistných příspěvků. Z § 1154 b) všeobecného obč. zákona ve znění zákona ze dne 1. dubna 1921 č. 155 Sb. z. a n. vysvítá, že předpis ten zahrnuje v sobě tři různé skupiny platů. V odstavci 1. pojednává o případech, kdy zaměstnanec po 14denním zaměstnání z důležité příčiny, týkající se jeho osoby, nemůže vykonávati práci nebo službu; v odst. 2. upravuje případy, kdy zaměstnanec nemůže vykonávati práci nebo službu proto, že onemocněl anebo že utrpěl úraz, a v odst. posledním pak činí opatření pro případy, kdy zaměstnanec byl propuštěn, protože trvala nezaviněná nezpůsobilost ku práci přes čtyři neděle (§ 82. h. živn. řádu).

Pokud jde o první skupinu platů, o níž jedná odst. 1., sdílí Nejvyšší správní soud názor žalovaného úřadu, že platy tohoto druhu jest započítati do základny pro vyměření pojistných příspěvků, již z toho důvodu, že zákon sám nazývá platy ty mzdou (arg. „přísluší nárok na mzdu nejvýše týdenní i tenkráte...“), tedy pracovním výdělkem, podle něhož jest platiti pojistné příspěvky (§ 16 úraz. zák.).

Platy skupiny druhé, poskytované zaměstnancům podle ustanovení výše uvedeného odst. 2., jest podle názoru Nejvyššího správního soudu označiti rovněž za součástku pracovního výdělku zaměstnancova, protože jsou příjmem plynoucím ze založeného a trvajícího pracovního poměru (srov. nález N. S. S. ze dne 27. října 1920, č. 10.174 Boh. sb. č. 569*).

Třetí skupina platů, o níž pojednává poslední odstavec cit. § 1154 b), jest vyznačena tím, že se poskytuje tehdy, když zaměstnanec byl propuštěn, tedy již po rozvázání pracovního poměru. Schází pak v tomto případě pro subsumpci platů tohoto druhu pod pojem pracovního výdělku ve smyslu úrazového zákona předpoklad trvajícího zaměstnání a nelze po názoru Nejvyššího správního soudu právem platy tohoto druhu označiti za pracovní výdělek a započítati je do základny pro vyměření pojistných příspěvků.

(Nález Nejv. správního soudu z 11. listopadu 1926, č. 23.008.)

Ke čl. XIX. zák. č. 207/1919. Vymáhání pojistných příspěvků pro býv. Úrazovou pojišťovnu hornickou ve Vídni za léta 1915—1918. Právní podklad pro rozhodnutí, jímž za účelem vymožení dlužných pojistných příspěvků pro bývalou Hornickou úrazovou pojišťovnu ve Vídni zdejší úrazovou pojišťovnou dělnickou ukládá se majitelům horních podniků povinnost určitého plnění, nelze hledati v nějakém abstraktním pojmu „státní suverenity“ která se ve vnitřním životě státu projevuje ve formě zákonodárství, nýbrž sluší jej hledati právě jen v právních normách, povinnost tu upravujících, tedy zejména v zákoně z 10. dubna 1919, č. 207 Sb. z. a n. a ve vydaných k němu prováděcích nařízeních, zejména vlád. nařízení ze dne 19. května

*) Soc. Revue roč. II., str. 409.

1919, č. 356 Sb. z. a n. a ze dne 30. prosince 1919, č. 19 Sb. z. a n. z r. 1920. Právě citovaný zákon nabyl dle čl. XVIII. a § 1 vládního nařízení č. 356/1919 účinnosti dnem 1. července 1919. Tímto dnem přestala dle čl. XIX., odst. 1., Úrazová pojišťovna hornická ve Vídni na území republiky Československé prováděti pojištění proti následkům úrazů, které se staly od tohoto dne.

V důsledku toho a na základě čl. II. cit zákona byla pak v § 2 posléz citovaného nařízení č. 356/1919 podnikatelům uložena povinnost veškeré podniky horní, podrobené dozoru horních úřadů, jejichž dělníci a závodoví úředníci byli až dosud pojištěni pro případ úrazu u Úrazové pojišťovny hornické ve Vídni, přihlásiti způsobem předepsaným v § 18 zákona úrazového u Úrazové pojišťovny dělnické v Praze nebo v Brně, příslušné podle místa provozovny.

Dle článku XIX, odst. 2, zákona č. 207/1919 přenesena pak práva a povinnosti Úrazové pojišťovny hornické ve Vídni co do úrazů, které se staly do počátku účinnosti tohoto zákona na úrazové pojišťovny územní, a to co do úrazů z doby mezi 1. lednem a 30. červnem 1919 dnem 1. července 1919 (§ 7, odst. 1, vládního nařízení č. 356/1919), co do úrazů z doby od 1. ledna 1915 do 31. prosince 1918 dnem 1. ledna 1920 (§ 1 vlád. nař. č. 19 z r. 1920).

Z uvedených právě ustanovení nelze vyvozovati, že zdejší úrazová pojišťovna dělnická byla oprávněna zjistiti, vypočítati a vybírati úrazové příspěvky a tudíž i vymáhati doplatky k příspěvkům za dobu od 1. ledna 1915 do 31. prosince 1918, byť i pro Úrazovou pojišťovnu hornickou ve Vídni, když tato k úkonům těm v oblasti republiky Československé sama již oprávněna nebyla. Ustanovení čl. XIX, odst. 1. cit. zákona č. 207/1919 neponechává zajisté nijaké pochybnosti o tom, že ode dne účinnosti tohoto zákona t. j. ode dne 1. července 1919 provádění pojištění proti následkům úrazů ohledně podniků horních, podrobených dozoru horních úřadů, přísluší úrazovým pojišťovnám územním se všemi právy a povinnostmi jim podle zákona o úrazovém pojištění přikázanými, tedy i zjišťovati, vypočítávati a vybírati pojistné příspěvky, jakož i případné doplňky k nim, avšak jen se zřetelem k úrazům, které se stanou od 1. července 1919.

Jinak je však, pokud jde o pojištění, jež do té doby podle zákona prováděla Úrazová pojišťovna hornická ve Vídni. Ohledně stavu pojištění takto vymezeného, nelze ponechati mimo zřetel, že do té doby dělníci a závodoví úředníci podniků horních na dnešním území republiky Československé byli podle § 2 císařského nařízení ze 7. dubna 1914, č. 80 ř. z. a § 2 zákona z 30. prosince 1917, č. 523 ř. z., v pojistném poměru k Úrazové pojišťovně hornické ve Vídni a že do té doby i podnikatelé byli členy této pojišťovny. Práva a povinnosti z tohoto pojistného poměru a z tohoto členství byla založena a do 1. července 1919 trvala toliko mezi řečenými osobami a Úrazovou pojišťovnou hornickou ve Vídni.

Aby do okruhu těchto práv a povinností vstoupiti mohla zdejší Úrazová pojišťovna dělnická, k tomu bylo — se zřetelem k tomu, že nejde o pojištění soukromé, v obor práva soukromého přikázané, nýbrž o pojištění veřejnoprávní s nositeli pojištění zákonem určenými — zapotřebí zvláštního zákona. Zákon z 10. dubna 1919, č. 207 Sb. z. a n. opatření tohoto rázu také učinil, pojav do čl. XIX, odst. 2, ustanovení o převodu práv a povinností Úrazové pojišťovny hornické ve Vídni na úrazové pojišťovny územní. Podle tohoto ustanovení nebyla však práva a povinnosti zmíněné pojišťovny cizozemské převedeny na územní pojišťovny in toto, t. j. nebyly převedeny práva a povinnosti, jež pro onu pojišťovnu vůbec vyplývaly z pojistného poměru před 1. červencem 1919 založeného mezi ní na straně jedné a pojištěnci jakož i podnikateli na straně druhé — nýbrž jak zákon výslovně praví, „co do úrazů", které se staly nebo stanou do počátku účinnosti tohoto zákona.

Tím byl rozsah převodu práv a povinností přesně vymezen v ten rozum, že se převádějí práva a povinnosti, které se pojí k určitému faktu, t. j. úrazu, jenž od počátku účinnosti zákona již nastal a jehož jsou práva a povinnosti ty důsledkem. Předpokladem převodu práv a povinností Úrazové pojišťovny hornické ve Vídni na československé pojišťovny územní jest podle citovaného zákona tedy, že před počátkem účinnosti zákona nastal pojistný případ, úraz.

Správnost tohoto výkladu, podávajícího se ze znění zákona, potvrzuje obsah důvodové zprávy, podané k vládní osnově zákona č. 207/1919. (Tisk 491, zasedání Národního shromáždění čsl. r. 1919.) Vytknuvši všeobecně, že druhý oddíl zákona (dnešní čl. XVIII—XX) obsahuje ustanovení přechodná, která vyplývají ze zavedení nových ustanovení zákonných a z blížící se likvidace dosavadních nositelek pojištění, Hornické úrazové pojišťovny a Odborové úrazové pojišťovny rakouských železnic ve Vídni, vysvětluje důvodová zpráva pak podrobněji obsah ustanovení přechodných v ten rozum, že „Úrazová pojišťovna hornická a Odborová úrazová pojišťovna rak. železnic ve Vídni provedou řízení i odškodnění u všech úrazů, které se staly nebo stanou až do dne, kdy počne účinnost tohoto zákona vzhledem ke každé z nich. Řízení a odškodnění úrazů, které se stanou potom, co zákon nabude účinnosti, patří novým nositelkám pojištění, totiž úrazovým pojišťovnám územním... Převzetí odškodňování úrazů, pro jejichž následky již dosavadní nositelky pojištění přiznaly důchody, novými nositeli pojištění bude částí řízení likvidačního naší republiky s Úrazovou pojišťovnou hornickou a Odborovou úrazovou pojišťovnou rak. železnic. Po skončené likvidaci určí ministr sociální péče den, kterého úrazové pojišťovny územní... převezmou všecka práva a povinnosti u úrazů, odškodňovaných až do té doby oběma uvedenými vídeňskými pojišťovnami.

Podle znění a úmyslu zákona nelze pak k právům, která se dle čl. XIX, odst. 2, přenášejí na úrazové pojišťovny dělnické, počítati právo vybírati pojistné příspěvky nebo doplatky příspěvků ve smyslu § 23 úrazového zákona za dobu, kdy k provádění pojištění příslušna byla toliko Úrazová pojišťovna hornická ve Vídni, a nelze úrazovým pojišťovnám dělnickým právo na vymáhání příspěvků přiznati ani pro ten případ, že se tak děje pro shora uvedenou pojišťovnu cizozemskou. K tomu bylo by zapotřebí zvláštního zákonného ustanovení, jež by podnikatele nutilo, plniti své povinnosti co do příspěvků vůči jinému, nositeli pojištění, nežli vůči němuž povinnost jeho zákonem stanovena byla. Ustanovení tohoto obsahu zákon však neobsahuje.

Nemění na tom ani okolnost, že zdejší úrazová pojišťovna dělnická převzala risiko úrazové pojišťovny hornické ve Vídni ohledně úrazů, které spadají do doby mezi 1. lednem 1915 do 31. prosince 1918, poněvadž způsob, jakým jest opatřiti úhradu za povinnosti plynoucí pro zdejší úrazovou pojišťovnu dělnickou za zmíněné úrazy, jest věcí mezistátního ujednání, a nemůže ohled na tuto okolnost odůvodniti požadavek, aby podnikatel konal plnění, která jemu zákonem uložena nejsou.

Z ustanovení prováděcího vládního nařízení z 19. května 1919, č. 356 Sb. z. a n., jež v odst. 2, § 7 výslovně k právům, jež podle odst. 1 přecházejí na územní nositele pojištění, počítá (arg.: Zejména přecházejí...) i právo vypočísti a vybírati pojistné podle ustanovení § 3 zákona z 30. prosince 1917, č. 523 ř. z. ve spojení s §§ 16, 21—27 zákona úrazového, a to již za prvé pololetí roku 1919, nelze dovozovati, že podle úmyslu zákonodárce „práva, pokud jde o úrazy" zahrnují v sobě i právo vypočísti a vybírati příspěvky, a že stejným způsobem jest pak vyložiti stejně znějící pojem „práva co do úrazů" v posledním odstavci § 7, který se týká období od 1. ledna 1915 do 31. prosince 1918.

Je-li pravda, jak bylo shora vyvozeno, že z vůle zákona č. 207/1919 převádějí se na úrazové pojišťovny dělnické toliko práva a povinnosti pojící se k úrazům, které se staly do 1. července 1919, a nikoliv všechna

práva z pojistného poměru vůbec plynoucí, pak nelze úvodnímu slovu „zejména“ v § 7, odst. 2 vládního nařízení č. 356/1919 přikládati význam jiný než ten, že k právům, podle odst. 1 převáděným přistupuje ještě právo jiné, právo vybírati příspěvky se zřetelem k nastavší příslušnosti úrazových pojišťoven dělnických k provádění pojištění proti následkům úrazů podle čl. XIX, odst. 1 cit. zákona č. 207/1919. Když pak ve vládním nařízení č. 19 z r. 1920 o tomto právu již řeči není, nelze sporný návrh dovoditi ani z uvedených prováděcích nařízení.

(Nález Nejv. spr. soudu ze dne 23. listopadu 1926 č. 23929.)

K § 3 min. nařízení z 6. července 1914, č. 143 ř. z.

§ 3 cit. nařízení může býti použito pouze pro podniky ze dvou nebo několika dílčích závodů zřetelně od sebe rozeznatelných složené, které nemohou býti zařazeny jako celek, nýbrž toliko podle svých dílčích závodů, čili jestliže v roztřídění nebezpečenských tříd není sice vhodného titulu pro celek, nýbrž jen pro ony dílčí závody. Není-li tohoto předpokladu, nelze ustanovení § 3 použíti.

(Nález Nejv. spr. soudu ze dne 10. prosince 1926, č. 25460.)

K § 46 zák. čl. XIX z r. 1907. Promlčení úrazových pojistných příspěvků. Počátek promlčecí lhůty.

Podle § 11 vl. nař. ze 14. července 1922, č. 199 Sb. z. a n. platí dosud třetí odstavec § 46 zák. čl. XIX z r. 1907. jenž stanoví, že zadržené nemocenské pojistné příspěvky a legitimační taxy, jakož i vyměřené úrazové pojistné příspěvky a prémie úrazové se promlčují po pěti letech, počínaje od vyměření, a že za nevyměřené ještě pojistné příspěvky ručí zaměstnavatel 3 leta, počínaje od vzniku své platební povinnosti.

§ 10 cit. vl. nař. stanoví, že „podnikatelé jsou povinni zaplatiti u Zemské úřadovny pro dělnické pojištění v Bratislavě tarifní pojistné do 14 dnů po uplynutí každého příspěvkového období a připojiti výpočet o výši pojistného pro uplynulé příspěvkové období.“

Co však znamená výraz „příspěvkové období“ vysvítá z § 19 nařízení býv. uh. min. č. 4790 z r. 1917, t. j., že obdobím příspěvkovým jest rok účetní.

Dle toho nastala na př. splatnost pojistných příspěvků za měsíce leden až včetně říjen 1920 dnem 1. ledna 1921 a běžela do 14. ledna 1921. Od tohoto posléze jmenovaného dne mohla pak počíti běžeti tříletá promlčecí lhůta, stanovená v odst. 3. § 46 zák. čl. XIX z r. 1907.

(Nál. Nejv. spr. soudu z 10. prosince 1926, č. 25451.)

Nemocenské pojištění.

(Sděluje Dr. J. Lašťovka.)

Legitimace ke stížnosti. Ministerstvo sociální péče uznalo na povinnost zaměstnavatelovu doplatiti okres. nem. pokladně nemocenské pojistné příspěvky za zaměstnance za dobu, po kterou byli od okres. nem. pokladny odhlášeni a přihlášeni k nepříslušné zapsané pokladně pomocné. Stížnost této nepříslušné pokladny do uvedeného výroku odmítl Nejvyšší správní soud jako nepřípustnou s touto úvahou: Pokud jde o výrok, jímž se stanoví povinnost zaměstnavatele hraditi okresní nemocenské pokladně v J. pojistné příspěvky, kterýmžto výrokem byl vyřešen jedině spor mezi okresní nemocenskou pokladnou a zaměstnavatelem po rozumu §u 41 n. z., jest stížnost jmenované pomocné pokladny nepřípustnou podle §u 2. zák. o správním soudě, poněvadž výrokem tím nebylo zasaženo do jejích subjektivních práv.

(Nález Nejvyššího správního soudu ze dne 13. dubna 1926, č. 8134/26.)